gemeente **Roermond**

VOORSTEL AAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE ROERMOND

Onderwerp: **Jaarrekening 2021 en Begroting 2023 Westrom**
Zaaknummer: **49325-2022**
Datum: **17 mei 2022**

Inleiding
Op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen wordt de jaarrekening 2021 en de begroting 2023 toegezonden aan de deelnemende gemeenten. De raad kan kennis nemen van de jaarrekening en m.b.t. de begroting een zienswijze kenbaar maken.

Het dagelijks bestuur van de GR Westrom heeft op 6 april 2022 ingestemd met de conceptbegroting 2023 en de conceptjaarrekening 2021. Uw raad wordt in de gelegenheid gesteld om schriftelijk te reageren op de begroting 2023 en uw zienswijze kenbaar te maken. Een eventuele schriftelijke reactie ontvangt het dagelijks bestuur graag vóór 2 juni 2022. Het college stelt voor om de bij dit voorstel bijgevoegde zienswijze aan het bestuur van Westrom te sturen.

Argumenten
1.1. Het is een bevoegdheid van de raad om eventueel een reactie te geven op de jaarstukken.
Het dagelijks bestuur van de Westrom heeft de jaarrekening 2021, voorzien van een goedkeurende controleverklaring, voorlopig vastgesteld. Op basis van artikel 29 van de Gemeenschappelijke Regeling Westrom worden de deelnemende gemeenten in de gelegenheid gesteld om hun zienswijze te geven aan het Algemeen Bestuur voordat de jaarrekening definitief wordt vastgesteld.

1.2. De jaarrekening 2021 sluit af met een positief resultaat
Het jaar 2021 heeft ook binnen Westrom wederom in het teken gestaan van de coronacrisis. Net als in 2020 zijn de gevolgen in financiële zin meegevallen. Gelijktijdig is onverminderd doorgewerkt aan het realiseren van de verbetermaatregelen voortkomend uit het onderzoek van Robert Capel. Deze maatregelen blijven de agenda van Westrom, samen met de uitkomsten van doorontwikkeling participatiewet, de komende jaren bepalen.

Het jaar 2021 sluit af met een positief gerealiseerd saldo van baten en lasten van € 544.190.
Dit hoge positieve resultaat wordt veroorzaakt door de incidentele uitkering van coronagelden in 2021 van € 550.000. Het achterblijven van de toegevoegde waarde van de doelgroepmedewerkers op de begroting wordt vrijwel geheel gecompenseerd door lagere operationele kosten (bijv. reis- & opleidingskosten) enerzijds en een hogere bijdrage Rijkssubsidie Wsw dan begroot anderzijds.

Het gerealiseerde resultaat van 2021 (€ 544.190) wordt conform de richtlijnen toegevoegd aan de algemene reserve en het egalisatiefonds, tenzij het maximum bereikt wordt. Hiertoe wordt medio 2022 een resultaatbestemming-besluit aan het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Westrom voorgelegd.

Er is geen aanleiding om een inhoudelijke reactie te geven op deze jaarrekening omdat de realisatie in 2021 positiever is verlopen dan vooraf begroot.

2.1 De begroting 2023 is financieel gunstig en meerjarig wordt de gemeentelijke bijdrage meer dan gehalveerd

In de begroting 2020 is door Westrom aangegeven dat de gemeentelijke bijdrage(n) binnen 5 jaar gehalveerd zouden kunnen worden. Dit op basis van de doorvoering van de verbetermaatregelen uit het onderzoek van de heer Capel uit 2019. Voor 2020 was de begrote gemeentelijke bijdrage € 5.702.000,- (realisatie was € 4,85 miljoen). Een halvering binnen 5 jaar betekent een maximale gemeentelijke bijdrage in 2025 van € 2.851.000,-.

In de conceptbegroting 2023 is een gemeentelijke bijdrage van 1.480.000,- in 2025 begroot, waarmee de halvering wordt bereikt. In 2023 wordt de gemeentelijke bijdrage met 700.000,- naar beneden bijgesteld. In de concept begroting 2023 bedraagt de gemeentelijke bijdrage in 2023 in totaal € 1.580.000,-. Voor Roermond is dit een bedrag van € 701.701,-.

In deze begroting 2022 wordt er vanuit gegaan dat de Corona-crisis geen financieel effect meer heeft.

2.2 De verbetermaatregelen 2020-2024 op basis van onderzoek door de heer R. Capel zijn deels verwerkt in de begroting 2022 en hebben een positief financieel effect.

In 2019 is onderzoek uitgevoerd naar de bedrijfsvoering van Westrom en de mogelijkheden tot verbetering. Er zijn in het bestuur van Westrom meerjarige afspraken gemaakt over de in te zetten verbeter- maatregelen voor de periode 2020 – 2024.

Een van de maatregelen is het doorvoeren van kostendekkende tarieven voor de uitvoering Participatiewet (PW) en Beschut Werk (BUW) Vanaf 2022 is de tariefstelling voor de doelgroepen PW en BUW vastgesteld op € 6.900 (PW) en € 7.700 (BUW). Deze tarieven worden met ingang van 2022 bij de gemeenten in rekening gebracht en verantwoord onder begeleidingsvergoeding PW en BUW. Het effect hiervan is dat de gemeentelijke bijdrage is verlaagd en enkel betrekking heeft op de Wsw. Voor Roermond betekent dat een verlaging van de gemeentelijke bijdrage WSW van € 175.000,- tegenover het financieren van de kostendekkende tarieven voor de uitvoering van de Participatiewet en Beschut Werk. Hiervoor is middels een begrotingswijziging een bedrag van €199.000 toegevoegd aan het participatiebudget.

De overige verbetermaatregelen inzake terugdringen ziekteverzuim, tarieven voor individuele detacheringen, het begeleiden van medewerkers van binnen naar buiten, het portfolio internen capaciteit regulier personeel worden onverminderd doorgezet. Het is lastig om een inschatting te maken van de financiele effecten van het terugdringen van het ziekteverzuim, mede omdat de Coronamaatregelen een tegengesteld effect op de toegevoegde waarde hebben gekend. De overige maatregelen voorkomen een verslechtering van het financieel resultaat.

Westrom blijft zich richten op het verder verbeteren van de organisatorische en financiële huishouding. In de voorliggende begroting zijn de financiën voor de komende jaren in beeld gebracht met de kennis van dit moment. Jaarlijks komen zowel landelijk als regionaal nieuwe inzichten beschikbaar. In regionaal verband van de 5 gemeenten is het programma Doorontwikkeling Participatiewet in ontwikkeling. Naar verwachting zal het programma een effect hebben op de financiën van Westrom. Van belang is om (ook) in de komende periode goed geïnformeerd te blijven over de ontwikkelingen rondom de Doorontwikkeling Participatiewet. De financiële vertaling hiervan in de begroting 2023 van Westrom en het meerjarenperspectief van Westrom is een aandachtspunt.

2.3 Het is een bevoegdheid van de raad om een zienswijze te geven op de begroting 2023 van de Westrom

Vanuit de Wet Gemeenschappelijke Regelingen en artikel 28 van de GR Westrom wordt de gemeenteraad ieder jaar in de gelegenheid gesteld om haar zienswijze te geven op de conceptbegroting van het komende jaar. In de bijlage bij het voorstel is de concept zienswijze op de begroting 2023 opgenomen. Na instemming met de zienswijze wordt deze toegestuurd naar het dagelijks bestuur van de Westrom.

3.1 Het Algemeen Bestuur dient de definitieve stukken vast te stellen.

Het dagelijks bestuur dient jaarlijks vóór 15 juni bij het algemeen bestuur de ontwerpbegroting in. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin de zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting. Het algemeen bestuur stelt vervolgens vóór 1 juli de begroting vast. Het algemeen bestuur deelt de vaststelling zo spoedig mogelijk mee aan de raden van de gemeenten. Het dagelijks bestuur zendt de begroting binnen twee weken na vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 juli van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar aan gedeputeerde staten.

Kanttekeningen en risico's

1.1 De financiële effecten van het project 'doorontwikkeling participatiewet' op de begroting van de Westrom zijn nog niet bekend

In 2020 is er een inhoudelijk programma en financiële businesscase uitgewerkt voor het realiseren van extra banen met ondersteuning voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dit wordt vormgegeven in een regionale samenwerking tussen Maasgouw, Echt-Susteren, Roerdalen, Leudal en Roermond. Besluitvorming hieromtrent zou plaatsvinden in in Q3 2021, waarna in beeld zou kunnen worden gebracht wat de gevolgen zijn voor Westrom. Dit is echter niet haalbaar gebleken. De verwachting is nu dat besluitvorming eind 2022 kan gaan plaatsvinden. Omdat dit programma naar verwachting gevolgen heeft voor de begroting van Westrom en de financiële effecten voor 2023 nog niet bekend zijn wordt aanbevolen om het bestuur van Westrom te verzoeken om in het najaar van 2022 een begrotingswijziging aan te bieden, waarin de consequenties van de doorontwikkeling Participatiewet vertaald zijn.

1.2 Uitgaande van de geprognotiseerde krimp van de WSW-doelgroep, moet er rekening mee gehouden worden dat gefaseerd een reorganisatie doorgevoerd dient te worden

Zoals bekend is er tot nu toe in de meerjarenbegroting, - conform advies Robert Capel - rekening gehouden met de opbouw van een voorziening om eventuele krimp op te vangen. De opbouw is bedoeld om voor een periode van vijf jaar eventuele kosten voortkomend uit aanpassing van de personeelsbezetting en/of aanpassing van de huisvesting te financieren. Gezien de hoogte van de krimpvoorziening ultimo 2021 en de geplande opbouw in boekjaar 2022, heeft het bestuur besloten om de dotatie aan de krimpvoorziening vanaf begroting 2023 stil te leggen. Of en in welke mate Westrom de opgebouwde krimpvoorziening nodig heeft voor het opvangen van krimpkosten, hangt mede af van de besluitvorming doorontwikkeling Participatiewet. Mocht de voorziening niet of slechts gedeeltelijk nodig zijn, dan worden deze middelen alsnog uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten. Doordat de inzet van de krimpvoorziening samenhangt en eventuele reorganisatie-maatregelen binnen Westrom samenhangt met de doorontwikkeling Participatiewet kan dit pas inzichtelijk worden gemaakt als bekend is wat de financiële effecten zijn van de doorontwikkeling Participatiewet op de begroting en organisatie van Westrom. Deze kunnen naar verwachting vanaf Q3 2022 inzichtelijk worden gemaakt, omdat dan besluitvorming omtrent de doorontwikkeling Participatiewet is gepland.

Historisch overzicht

- In 2018 is Westrom van start gegaan met de uitvoering van het Businessplan Westrom 2.0. Dit Businessplan is in Roermond in de gemeenteraad behandeld voor zienswijze in december 2017 en is gericht op de periode van 2018 tot en met 2020 (per gemeente aanpassen);
- In 2019 heeft het algemeen bestuur een onderzoeksopdracht over Westrom laten uitvoeren door de heer Capel. De resultaten van deze onderzoeksopdracht zijn in september 2019 aan alle deelnemende gemeenteraden gepresenteerd.
- In 2020 en 2021 heeft de Corona-crisis zich afgespeeld. De verbetermaatregelen zijn echter onverminderd doorgevoerd. Door goede beheersmaatregelen van Westrom is het financieel resultaat positief gebleven en zijn geen Coronamiddelen nodig geweest.
- Op 7 april 2022 is de jaarrekening 2021 en de begroting 2023 toegezonden aan de deelnemende gemeenten.

Financiële gevolgen

Positief subsidieresultaat

De rijksbijdrage Wsw 2023 daalt in absolute zin weer t.o.v. 2022, maar vanwege landelijke volume inzichten stijgt het subsidiebedrag per Wsw-fte. Deze effecten zorgen voor een verdere daling van het verwachte negatieve subsidieresultaat in 2023 naar -/- 1.283.000 (i.p.v. 1.591.000, opgenomen in begroting 2022).

Sluitende begroting

De voorliggende begroting 2023 is sluitend, maar gaat uit van een gemeentelijke bijdrage van de 5 gemeenten van totaal € 1.580.000,-. Dit is een flinke daling ten opzichte van de begroting in 2022 (€2.980.000). Conform bestuursbesluit wordt vanaf 2023 voorlopig niet meer gedoteerd aan de krimpvoorziening. De totale gemeentelijke bijdrage (van de 5 GR gemeenten) aan het tekort ontwikkelt zich als volgt op basis van de begroting 2022:

	2023	**2024**	**2025**	**2026**
	€	€	€	€
Bijdrage infrastructuur	530.000	530.000	530.000	530.000
Bijdrage subsidieresultaat Wsw	1.050.000	900.000	950.000	975.000
Totaal	**1.580.000**	**1.430.000**	**1.480.000**	**1.505.000**

De begroting 2023 van Westrom heeft voor de gemeentelijke bijdrage Roermond de volgende positieve gevolgen welke worden opgenomen in de Kadernota 2023 en daarmee verwerkt in de meerjarenbegroting:

	2023	**2024**	**2025**	**2026**
Begroting 2022	1.049.891	780.859	753.968	753.968
Voorliggende begroting 2023	701.701	631.038	655.254	668.865
Verschil	348.190	149.821	98.714	85.103

Communicatie en participatie
Na bespreking in de raad zenden we de vastgestelde zienswijze aan het bestuur van de Westrom.

Uitvoering en evaluatie
Zie communicatie en participatie.

Burgemeester en wethouders van Roermond,

De secretaris,	De burgemeester,
drs. J.W.A. Kradolfer (a.i.)	M.J.D. Donders – de Leest

Bijlagen:
1. raadsbesluit raad zienswijze begroting 2023 Westrom;
2. concept zienswijze Westrom begroting 2023;

Bijlagen ter inzage:
3. aanbiedingsbrief en begroting 2023 Westrom;
4. aanbiedingsbrief en jaarrekening 2021 Westrom;